

Praktyczne aspekty wdrożenia fakturowania elektronicznego

Praktyczne aspekty wdrożenia fakturowania elektronicznego

Obowiązkowy Krajowy System e-Faktur zmieni sposób dokumentowania transakcji w polskich firmach, obejmując nie tylko czynnych podatników VAT, ale także podmioty korzystające ze zwolnień. Skuteczne przygotowanie do wdrożenia wymaga dostosowania procesów biznesowych, systemów IT oraz umów z kontrahentami, a od 2027 roku także zmian w sposobie realizacji płatności.

Wprowadzenie: Od 1 lutego 2026 roku w Polsce rozpocznie się etapowe wdrażanie obowiązkowego Krajowego Systemu e-Faktur dla podatników VAT. Nasz alert omawia szczegółowe zagadnienia praktyczne związane z funkcjonowaniem systemu, które nie były przedmiotem poprzedniego opracowania. Alert ma charakter uzupełniający i powinien być analizowany łącznie z wcześniejszym opracowaniem dotyczącym KSeF.

Faktury elektroniczne u podatników zwolnionych z VAT

Podatnicy korzystający ze zwolnień podmiotowych z art. 113 ustawy o VAT oraz zwolnień przedmiotowych z art. 43 nie zostali wyłączeni z obowiązku wystawiania faktur ustrukturyzowanych w KSeF. Definicja podatnika z art. 15 ustawy o VAT obejmuje wszystkie podmioty wykonujące działalność gospodarczą, bez względu na status w zakresie rozliczenia VAT. Osoba fizyczna wynajmująca lokal firmie i korzystająca ze zwolnienia podmiotowego będzie zobowiązana do wystawiania faktur ustrukturyzowanych od 1 kwietnia 2026 roku. Kluczowe jest jednak rozróżnienie odbiorcy – jeśli zwolniony podatnik świadczy usługę na rzecz osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, wystawienie faktury w KSeF pozostaje dobrowolne zgodnie z art. 106ga ust. 2 pkt 4 ustawy o VAT. Wprowadzenie KSeF nie zwalnia podatników zwolnionych z obowiązku stosowania kas fiskalnych przy sprzedaży detalicznej.

Uwierzytelnianie i zarządzanie uprawnieniami w systemie

Osoby fizyczne prowadzące działalność mogą uwierzytelnić się w KSeF przy użyciu profilu zaufanego, podpisu kwalifikowanego, tokena dostępnego do końca 2026 roku lub certyfikatu KSeF. Pierwotne uprawnienie właścicielskie jest automatycznie przypisywane przedsiębiorcy. Podmioty niebędące osobami fizycznymi uwierzytelniają się za pomocą certyfikatu KSeF, elektronicznej pieczęci kwalifikowanej z NIP, tokena lub poprzez złożenie zawiadomienia ZAW-FA wskazującego osobę uprawnioną do zarządzania systemem. System przewiduje trzy rodzaje uprawnień: wystawianie faktur, dostęp do faktur kosztowych oraz nadawanie uprawnień innym użytkownikom. Istotna jest możliwość nadania uprawnień biura rachunkowego, które następnie samodzielnie upoważnia swoich pracowników do wystawiania faktur w ramach umowy o świadczenie usług księgowych, co eliminuje konieczność indywidualnego nadawania dostępu przez przedsiębiorcę każdemu pracownikowi biura.

Samofakturowanie w systemie KSeF

Sprzedawca może nadać nabywcy uprawnienie w KSeF do wystawiania faktur w ramach umowy o samofakturowanie poprzez standardowy mechanizm zarządzania uprawnieniami. Gdy zagraniczny kontrahent upoważnia do wystawiania faktur polskiego przedsiębiorcę, umowa zobowiązuje polskiego podatnika do dokumentowania sprzedaży przez KSeF. Odmienne przepisy traktują wystawianie faktur przez zagranicznego nabywcę na rzecz polskiego przedsiębiorcy – art. 106ga ust. 1 pkt 5 ustawy o VAT wskazuje, że obowiązek KSeF nie dotyczy faktur w przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 106s. Minister Finansów przewiduje wydanie rozporządzenia określającego wyłączenia z obowiązku KSeF, w tym dla samofakturowania przez podmioty zagraniczne nieposługujące się polskim NIP. Przedsiębiorcy planujący stosowanie samofakturowania powinni przeanalizować strukturę transakcji i dostosować umowy z kontrahentami.

Faktury korygujące i likwidacja not korygujących

Likwidacja not korygujących oznacza, że wystawienie faktury korygującej będzie wyłączną kompetencją sprzedawcy, niezależnie od charakteru błędu. Nabywca wykrywający błąd, nawet dotyczący tylko danych formalnych jak adres czy telefon, musi zwrócić się do sprzedawcy o wystawienie faktury korygującej w KSeF. Faktura korygująca musi zawierać unikalny numer KSeF faktury pierwotnej. Zmiana wymaga sprawnych kanałów komunikacji z kontrahentami oraz procedur szybkiego reagowania na zgłoszenia. System wprowadza jednak istotne uproszczenie – wystawienie faktury korygującej in minus w postaci ustrukturyzowanej umożliwia sprzedawcy dokonanie korekty podstawy opodatkowania i podatku należnego w okresie wystawienia korekty, bez potrzeby posiadania dokumentacji potwierdzającej uzgodnienie warunków z nabywcą.

Rozszerzone dane na fakturach i nowe wymagania

Obowiązkowy KSeF rozszerza katalog danych wymaganych na fakturze. Numer NIP musi być wskazany również dla nabywców niebędących podatnikami VAT, jeśli posiadają taki numer – dotyczy to osób prawnych prowadzących działalność niebędącą gospodarczą oraz podmiotów korzystających ze zwolnienia podmiotowego z artykułu 113a ustawy o VAT. Wprowadzono rolę „Pracownik” w strukturze danych dla sytuacji zakupów przez pracowników w imieniu pracodawcy, wymagającą prawidłowego przypisania ról nabywcy i reprezentanta. Nowe przepisy nakładają na nabywców obowiązek aktywnego przekazywania sprzedawcom numerów identyfikacyjnych oraz innych danych niezbędnych do prawidłowego wystawienia faktury w KSeF, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w procedurach zamówień i umowach handlowych.

Faktury dla kontrahentów zagranicznych

Faktura dla zagranicznego kontrahenta musi zostać wystawiona w KSeF i otrzymać unikalny numer identyfikacyjny. Zagraniczny odbiorca nieposiadający polskiego NIP nie będzie mógł zalogować się do systemu i pobrać faktury, dlatego polski sprzedawca musi przekazać dokument w sposób uzgodniony – najczęściej jako plik PDF pocztą elektroniczną, choć możliwe jest także przekazanie papierowe. Faktura powinna być opatrzona kodem QR umożliwiającym zagranicznemu kontrahentowi weryfikację, że dokument został wystawiony w KSeF i posiada nadany numer identyfikacyjny. Dla ułatwienia wystawiania faktur dla kontrahentów zagranicznych przewidziano możliwość korzystania z trybu offline²⁴, który pozwala na wystawienie faktury poza systemem z późniejszym dosłaniem, co jest przydatne w relacjach międzynarodowych z różnymi strefami czasowymi.

Odbieranie elektronicznych faktur kosztowych

Faktura ustrukturyzowana jest uznawana za otrzymaną w dniu przydzielenia numeru KSeF, a nie w dniu faktycznego pobrania przez nabywcę. Data z Urzędowego Poświadczenia Odbioru decyduje o momencie otrzymania faktury dla celów podatkowych i terminów odliczenia VAT. System nie wysyła automatycznych powiadomień, więc oprogramowanie księgowe musi regularnie sprawdzać, czy pojawiły się nowe faktury. Ministerstwo Finansów udostępnia bezpłatne narzędzia: Aplikację Podatnika KSeF online od listopada 2025 roku oraz Aplikację Mobilną KSeF od 1 lutego 2026 roku. Podatnicy korzystający z komercyjnych systemów księgowych powinni upewnić się, że ich oprogramowanie zapewnia pełną integrację z KSeF umożliwiającą automatyczne pobieranie faktur kosztowych bez ręcznego logowania do portalu Ministerstwa Finansów.

Numer KSeF w płatnościach od stycznia 2027 roku

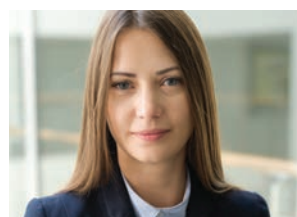
Od 1 stycznia 2027 roku podatnicy będą zobowiązani do zamieszczania numeru KSeF w tytule płatności przy przelewach, zarówno standardowych, jak i w mechanizmie podzielonej płatności. Zamiast tradycyjnego numeru faktury nadawanego przez sprzedawcę konieczne będzie posługiwanie się unikalnym numerem KSeF z systemu teleinformatycznego. Głównym celem jest przeciwdziałanie zatorom płatniczym przez automatyczną identyfikację wpłat i ich przyporządkowanie do konkretnych faktur. Numer KSeF jako unikalny identyfikator w skali kraju eliminuje problemy z niejednoznacznością numeracji powtarzającej się u różnych sprzedawców. Wymaga to dostosowania systemów płatniczych i oprogramowania do bankowości elektronicznej, aby numer KSeF był automatycznie pobierany z dokumentu i umieszczany w tytule przelewu, co minimalizuje ryzyko pomyłek i usprawnia uzgadnianie należności z kontrahentami.

Przygotowania organizacyjne i techniczne do wdrożenia

Skuteczne funkcjonowanie w obowiązkowym KSeF wymaga kompleksowych przygotowań organizacyjnych, technicznych i szkoleniowych. Kluczowe jest dostosowanie umów z kontrahentami i biurami rachunkowymi w zakresie sposobów przekazywania faktur oraz terminów dostarczania danych. System uniemożliwi antydatowanie faktur, a niemożność anulowania faktury po nadaniu numeru KSeF wymaga rygorystycznych procedur kontroli przed wysłaniem do systemu oraz ustalenia z kontrahentami zasad akceptowania treści faktury. Konieczne jest przeszkolenie pracowników działów księgowych, sprzedaży i IT z obsługi systemu, certyfikacji elektronicznej i zarządzania uprawnieniami. Przedsiębiorstwa muszą zapewnić gotowość techniczną systemów informatycznych poprzez integrację z KSeF, testowanie procedur oraz opracowanie planów awaryjnych na wypadek problemów z łącznością lub niedostępnością systemu.

MAREK SPORNY
Partner w Dziale Doradztwa Podatkowego BDO, doradca podatkowy, biuro w Poznaniu
+ 48 61 622 57 00
Marek.Sporny@bdo.pl

Emilia Wolnowska
Partner w Dziale Doradztwa Podatkowego BDO, doradca podatkowy, biuro w Poznaniu
tel.: +48 61 622 57 00
Emilia.Wolnowska@bdo.pl

**W przypadku pytań
lub wątpliwości,
zapraszamy do kontaktu
z ekspertami BDO.**